

На Ігоровім полі

Тодось Осьмачка

Ой у полі та стернистому,
на старому Деревлянському,
явори стоять, гойдаються,
ще й вітрами умиваються.
Там Сварог схиливсь над стернями,
вкутав голову туманами
і ворушить тихо віями,
мов лісами в білім інеї.
Тими віями він скочує
сльози, тугою розтоплені,
що лишаються озерами
у долинах серед зелені
та й курять до сонця водами
в ранки білі, теплі, травневі.
Сварог каже тихим голосом,
а садки скрізь задимилися
у цвіту густім, вишневому,
і вишневим цвітом всипались,
наче ріки, вуса богів:
— "Явори тверді, кряжистії,
ви сучками попробивані,
мов стільчастими перунами,
прокажіте мені сурмами
хто голосить ото селами?
Ваші сурми наготовлені,
із ярів крутих змуровані,
на степах моїх простягнені!"
Явори мовчать, гойдаються,
а стерня шепоче шелестом:

Половецькі орди їхали степами,
ловили списами зорі вечорами;
половецькі орди їхали лісами
сонце повтикали злотними стрілками:
Сонце покотилось з могил до криниці
й заюшило кров'ю хустку молодиці...
Не з відрами стала вона під вербою —

дитину вмивала гострою водою:
— "Погойдніться, верби, понад берегами
розступіться села з білими хатами,
я несу дитину на чорні майдани,
хай зозулі сиві кують над дворами...
На чотири бори насунули хмари,
й ними блискавиці ножі сполоскали;
брязнули зірниці і на сході в полі,
а в диму, тумані, заіржали коні;
блиснули носами круки на могилах,
під крила сховавши знижені долини,
й вилискує місяць у птахів на крилах
і капає з крил їх на яр та на ниви.. .

А муж мій поїхав волочити, знаю,
аж на Сян від коней копити лунають... .
І горе, горе серцю і людському зору,
страшно мовить слово у світ, як у нору:
Вдарили гармати московські з-за Дону
та й шлях перебили, в землю увалили,
повбивали коні, дружину прибили
йому темні брови присипали пилом,
а борона впала Богові докором,
зубком учепившись в небосхил над бором,
та й висить на небі на північ зубками,
розгойдана люто сніжними вітрами,
від яких аж зуби довгі розпеклися
й на небі зірками рясно зайнялися...
А вже ж, як ревнули з Дарниці гармати
іншії московські і в другу пору,
то кинули мужа на простір проклятий,
на зубки вогненні, височенно вгору, —
Та й висить на небі ратай з бороною
над землею й морем, ранами роздертий,
кров'ю заливає Північ з Колимою
і на чорний Захід тінь кладе від смерти" ...
На голі майдани вийшла молодиця
й, поставивши сина там у кривавиці,
з мукою гукнула: "Лле кров без упину,
не покинь заляту, розп'яту Країну!" ...
Тихий шепіт зник над стернями,

а Сварог ворушить віями,
мов лісами в білім інеї;
тими віями він скочує
сльози, тугою розтоплені,
стають сльози ті озерами
у долинах серед зелені
та й димлять до сонця водами
в ранки білі, теплі, травневі...
А з голих майданів кричить молодиця,
до віків Трояна, бо ще всім не досить! ..
Від борони небо кров'ю червониться
кров'ю Північ червоно заносить! ..